



De kern van misleiding

Enthousiast vertellen

Gedachten over vertellen in de klas

De offerdienst vervuld in Christus

Hoe werkte de offerdienst?

Stierf de Heere Jezus ook voor opzettelijke zonde?

Een bemoediging voor alle "Schaapshonden"

VOORWOORD

Van oud naar nieuw

Oudejaarsdag

Aan het eind van het jaar staan de meeste mensen stil bij het afgelopen jaar. We kijken terug, ieder met zijn of haar herinneringen. De Bijbel gaat open en samen luisteren we naar wat God tot ons te zeggen heeft aan het eind van het jaar. Bijvoorbeeld vanuit Psalm 90, de oudejaarspsalm van Mozes. Daarin staat beschreven dat God diep gekwetst en verontwaardigd is (toornt) over onze zonden en dat Hij die zeker zal straffen. Dat ons leven voorbij vliegt en er weer een jaar voorbij is gegaan. Maar ook dat er bij Hem nog steeds genade te vinden is en dat Hij ons oproept om onze tijd goed te besteden nu het nog kan. Om ons te bekeren tot Hem, Die klaar staat om genadig te zijn.

Nieuwjaarsdag

Op de eerste dag van het nieuwe kalenderjaar, de nieuwjaarsdag, 1 januari, komen mensen bij elkaar in de kerk, een samenkomst of bijeenkomst. We horen dan over de boodschap uit de Bijbel en bidden of de Heere mee wil gaan in het nieuwe jaar.

Dan wordt de Heere gebeden om Zijn zegen voor het nieuwe jaar. In de Bijbel staat bij voorbeeld de tekst

*“De eeuwige God zij u een Woning,
en van onder eeuwige armen.”*

Deuteronomium 33:27

Zonder Zijn hulp kunnen we in het komende jaar niets doen.

De artikelen van dit magazine kijken ook terug maar ook vooruit. Lees over een terugblik op de praktijk en betekenis van de offerdienst in Israël en hoe deze vooruit wees naar het ene volmaakte offer van onze Here Jezus Christus.

Verleiding begon in de hof van Eden en terugkijkend in de geschiedenis van de kerk/gemeente tot vandaag de dag toe herkennen we hoe gelovigen vaak verleid worden om Jezus Christus niet als enige bron en doel van ons leven te beschouwen. Overal wordt geopperd om (ook) uit andere bronnen te putten, of om ons te richten op ons eigen welbevinden of op andere doelen dan die God ons geopenbaard heeft in Zijn Woord.

In het verslag van de recente Suriname reis om de boeken van Bijbel in de Basis te introduceren en over te dragen aan leerkrachten van scholen, daar klinkt dankbaarheid door. Dankbaarheid voor een al wat oudere methode die in Nederland inmiddels niet veel meer gebruikt wordt maar die met een aantal vernieuwingen geschikt is gemaakt voor het lesgeven in Suriname en daar tot zegen mag zijn.

We vragen uw gebed voor de voortgang van het werk van Bijbel & Onderwijs, zodat wij kunnen blijven wijzen op wat ons is doorgegeven in de aloude teksten van de Bijbel. Door gedachten en praktijken te blijven toetsen aan deze toetsteen, beogen we om trouw te blijven aan de Heer van ons leven Die ons Zijn richtlijnen gegeven heeft. Hem dankend voor Zijn genade en vergeving als we soms afwijken van Zijn wil, beogen we om Hem met blijdschap te blijven verwachten, ook in het nieuwe jaar, door onszelf toe te rusten met toenemende kennis van Zijn wil. Wij hopen ook in het nieuwe jaar ondersteuning te bieden voor velen bij het onderwijzen en leren binnen kerk en gemeente, in gezin en in school.

Ons gebed is dat dit magazine opnieuw een bijdrage hierin zal leveren, tot eer van Zijn naam.

Namens het bestuur
Lub Snijder



INHOUD

- 3 De kern van misleiding**
- 6 Enthousiast vertellen**
Gedachten over vertellen in de klas
- 9 De offerdienst vervuld in Christus**
Hoe werkte de offerdienst?
Stierf de Heere Jezus ook voor opzettelijke zonde?

- 14 Een bemoediging voor alle**
“Schaapshonden”
- 15 Bijbel in de Basis – Suriname**
Godsdienstmethode voor het onderwijs

www.bijbelenonderwijs.nl
info@bijbelenonderwijs.nl



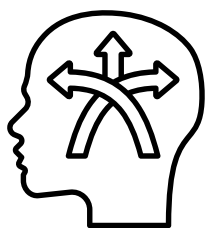
De kern van misleiding

Veel gelovigen zijn zich niet bewust van de aard van de misleiding die in onze laatste dagen hoogtij viert. Sommigen willen niets weten van de ernst van de misleiding. In dit artikel wil ik de kern hiervan blootleggen.

Het Nieuwe Testament kent veel waarschuwingen voor misleiding en misleiders. De Heer Jezus waarschuwt voor *'de valse profeten, die tot u komen in schapenvachten, maar van binnen zijn zij roofzuchtige wolven'* (Mattheüs 7:15). Zo waarschuwt Paulus de oudsten van Efeze voor *'wrede wolven'* en *'mannen die verdraaide dingen spreken'* en is iedere 'tweede' brief (2 Korinthiërs, 2 Thessaloniëzen, 2 Timotheüs, 2 Johannes en 2 Petrus) van het Nieuwe Testament vrijwel geheel gewijd aan het waarschuwen van de gelovigen om geen valse leraars te volgen en waakzaam te blijven. De 'slang' is namelijk nog steeds en op dezelfde wijze als dat hij Eva verleidde, bezig om zijn vurige pijlen te richten op de gelovigen.

Maar ik vrees dat wellicht, zoals de slang Eva verleidde door haar sluwheid, uw gedachten bedorven en afgeweken zijn van de eenvoudigheid en de reinheid jegens Christus.

2 Korinthe 11:3*



Waarom is er in de Bijbel zoveel aandacht voor waarschuwing? Welk voordeel heeft satan met het misleiden van gelovigen die immers niet meer uit de hand van de Vader te rukken zijn? (Johannes 10:29)

Wat is eigenlijk de kern van misleiding? Het strijdtoneel is het **denken** van de mens en satan richt

daarop zijn pijlen. Zo wil hij het denken van gelovigen wegvoeren van de waarheid. Hij gebruikt hiervoor misleiders die het woord van God verdraaien. Als we dit helder hebben en de gedachten van de tegenstander ons niet onbekend zijn (zie 2 Korinthe 2:10), blijven we bewaard voor zijn 'dienaars', de 'bedrieglijke arbeiders' (2 Korinthe 10:13,15), de valse leraars waarvan er zeer velen zijn uitgegaan in de christenheid. Paulus schrijft dat 'boze mensen en bedriegers van kwaad tot erger zullen voortgaan', 2 Timotheüs 3:13. Voor wankelmoedige christenen is het daarom van het grootste belang om vervuld te zijn met de kennis (dat is de 'volle' kennis) van de wil van God, zoals Paulus bidt voor de Kolossenzen.

Daarom houden ook wij, van de dag af dat wij ervan gehoord hebben, niet op voor u te bidden en te vragen, dat u vervuld mag worden met de kennis van zijn wil, in alle wijsheid en geestelijk inzicht, om de Heer waardig te wandelen tot al zijn welbehagen, terwijl u in alle goed werk vrucht draagt en opgroeit door de kennis van God, met alle kracht bekrachtigd, naar de sterkte van zijn heerlijkheid, tot alle volharding en lankmoedigheid, met blijdschap

Kolossenzen 1:9-11

We lezen in zijn brieven meer gebeden van de apostel, maar dit specifieke gebed voor de Kolossenzen was omdat zij op het punt stonden op listige wijze misleid te worden. Hun oor was als het ware ontvankelijk voor de misleiders, terwijl ze nog wel 'geloof in de Heer Jezus' hadden en de 'liefde tot alle heiligen' (Kolossenzen 1:4).

Toch schrijft de apostel: *'Dit zeg ik, opdat niemand u met overredende taal misleidt'* (Kolossenzen 2:4).



Voor de Efeziërs, die gezond in het geloof stonden, bidt Paulus een heel andersoortig gebed, van een hogere geestelijke orde. Dáár bidt hij dat de gelovigen verlichte ogen van het hart ontvangen in de kennis van God, de 'Vader der heerlijkheid' en dat zij de Zoon zouden kennen en zijn grote liefde (Efeze 1:15-17; 3:14-19). Hier is het niet 'de kennis van zijn wil' maar Hijzelf die gekend moet worden. Maar de Kolossenzen waren geestelijk niet in de staat van de Efeziërs (en velen vandaag ook niet meer helaas), zij moesten daarom **'vervuld worden met de kennis van zijn wil, in alle wijsheid en geestelijk inzicht'**.

De Efeziërs, immers geestelijk gezond in de hemelse waarheden, moesten **standhouden** in de sterkte van de Heer en in de wapenrusting van God (Efeze 6:10-17). De satan wil dit verhinderen, want Christus werd zichtbaar in de gemeente in Efeze en **dat wil hij ten koste van alles voorkomen!** Paulus schrijft daarom dat gelovigen louter en alleen geworteld en opgebouwd dienen te worden in de Zoon van God, Jezus Christus door het geloof (Kolossenzen 2:6-7). Hoewel de Kolossenzen een geze-

gende start hadden (zie Kolossenzen 1:5-6; 2:5), ontbrak er iets in hun harten en dat gaf gelegenheid voor de misleiders om ingang te vinden in hun levens. Dit is vaak het geval in kerken en gemeenten. Men begint goed, maar gaat niet verder **'tot het volkomene'**, de hemelse heerlijkheden van Christus (Hebreeën 6:1). Er is stagnatie en achteruitgang doordat men het oor te luister legt bij verkeerde leer via misleiders.

Geen enkele ziel, hoe gezegend ook in het verleden of in het heden, kan het zich veroorloven zich in te laten met elementen die de Persoon, het werk en de heerlijkheid van Christus aantasten.

Dát is het doel van de tegenstander, de slang, om de gelovigen weg te trekken van **'de eenvoudigheid en reinheid jegens Christus'** (2 Korinthe 11:3). Predikers en leraars behoren daarom de gezonde leer en 'de hele raad van God' (Handelingen 20:27) te onderwijzen in de kerken en gemeenten, want als dat niet gebeurt zet satan zijn eigen dienaars in om leugens te verspreiden naast Christus. Terwijl de mensen sliepen, in slaap gesust door de leugen, zaaide de vijand dolik, dat sterk op tarwe lijkt maar vergif is, in de akker (Mattheüs 13:25). De dwaalleraars in Kolosse, komend met mooie woorden, voegden zo de 'wijsbegeerte' of 'filosofie', de redeneringen van het natuurlijke verstand (Kolossenzen 2:8), de Joodse ritualistische leefwijze (Kolossenzen 2:16) en de godsdienstige engelenverering en ervaringen bij Christus (Kolossenzen 2:18). Dit is alles niet de wil van God en Paulus bidt daarom dat zij met de kennis van die wil vervuld zouden worden. Misleiding richt zich o.a. op de verlichting van het lijden ('genezing is jouw deel' of 'de

kerk heeft bevrijding nodig van lasten en gebondenheid'). Dit is waarom Paulus schrijft:

Met alle kracht bekrachtigd, naar de sterkte van zijn heerlijkheid, tot alle volharding en lankmoedigheid.

Kolossenzen 1:11



Dwaalleraars promoten altijd de uiterlijke kracht (denk aan de nadruk op tekenen en wonderen), de snelle groei ('de doop met de Geest is de sleutel', of handoplegging), de instant oplossingen voor allerlei problemen, maar Paulus (die een doorn in het vlees had te verduren, 2 Korinthe 12:7) schrijft 'nee, de innerlijke kracht die er is door de kennis van God leidt tot volharding en geduld in alle omstandigheden'. Als de gelovigen meegaan in de 'oplossingen' die dwaalleraars aanbieden, zoeken zij ten diepste hun eigen heerlijkheid en niet die van de Heer. Daarom schrijft Paulus dat Christus in ons 'de **hoop** van de heerlijkheid is' (Kolossenzen 1:27). Nu, in deze wereld is er geen heerlijkheid voor de gelovigen. Pas als zij met Hem openbaar worden zal deze heerlijkheid, die van Christus is, publiekelijk zichtbaar worden.

*Wanneer Christus, uw leven,
geopenbaard wordt, dan zult
ook u met Hem geopenbaard
worden in heerlijkheid.*

Kolossenzen 3:4

Nu is dat nog niet. Gelovigen kennen geen heerlijkheid in deze wereld, maar vervolging en lijden. Als wij **verdragen**, (dat is: het zuchten van de gevolgen van de zonde in de schepping en in onszelf) en met Hem **lijden** (vervolging vanwege zijn naam) zullen wij ook met Hem regeren en verheerlijkt worden, Romeinen 8:17; 2 Timotheüs 2:12. Dit wil absoluut niet zeggen dat gelovigen niet volhardend moeten blijven bidden voor allerlei problemen en moeiten, maar dat is iets anders dan achter verkeerde, misleidende **systemen** aanlopen.

more
more
more

Er kwam mij vandaag een interview onder ogen van Hans Maat, organisator van de conferentie 'There is More' die is gehouden op 16-18 oktober 2025.

Hij beweert:

'In Paulus' brieven lees je over patronen van erfelijke zonden. Soms zie je in een familie dat depressie of armoede generaties lang doorwerkt. Wij noemen dat geestelijke belasting'

*(interview cvandaag.nl,
14 oktober 2025).*

Ik lees echter niets over dergelijke zaken in Paulus' brieven. Sterker nog: hij schrijft over het feit dat een gelovige een nieuwe

schepping is en niet meer iemand naar het vlees kent, ook zichzelf niet als verbonden met vroegere generaties (2 Korinthe 5:16-17; Paulus was **'uit het volk en uit de volken'** genomen zegt de Heer in Handelingen 26:17). Het offer van Christus heeft hem uit de wereld (Galaten 1:4) en de oude schepping getrokken (Galaten 3:28) tot in de hemelse gewesten waar hij een burger van een rijk in de hemelen is (Filemon 3:20). In zijn vele moeiten en lijden, ook fysiek, schrijft hij dat de Heer hem heeft gesterkt (2 Timotheüs 4:17) en dat hij een schat in aarden vaten of 'kruiken' bezit (2 Korinthe 4:16-17). Zijn gebeden zijn daarom niet dat gelovigen 'bevrijd moeten worden', maar zijn altijd gericht op de blik omhoog, naar de Gever van onze rijke zegeningen. Dit terwijl de misleider onze blik wil vestigen naar beneden, naar onze praktische staat, opdat onze gedachten afgetrokken worden van de Heer Jezus, terug naar onszelf. Maar Gods methode is **groeien in wat Hij gegeven heeft in zijn Zoon**. Dit is kracht in de innerlijke mens (het hart) i.p.v. in de uiterlijke (het lichaam).

Hans Maat beweert:

'We zijn niet goed voorbereid op de duisternis die ons overvalt. Er is een geestelijke strijd gaande en uiteindelijk komt die ook in ons persoonlijk leven terecht. De vraag is: ben jij daar klaar voor? Maar er is vrijheid. En die vrijheid komt door de Heilige Geest.'

Hier verplaatst Maat de vrijheid die Paulus bedoelt als vrijheid van de wet onder het oude verbond in 2 Korinthe 3:17, naar de 'vrijheid' van allerlei persoonlijke zonden en problemen. Paulus schrijft echter opvallend aan de Kolossenzen (buiten Kolossenzen 1:8) niets over de Heilige Geest als de oplossing tot 'vrijheid' van dit soort zaken. De Kolossenzen, die

oprecht wilden groeien, moesten terug naar de wil van God, dat is Christus (en niet de Heilige Geest) voor ogen houden als de Bron en het Doel van hun leven. In Hem zijn alle schatten van de kennis en de wijsheid verborgen (Kolossenzen 2:3).



De 'aarde' heeft ons niets meer te bieden als het gaat om het geestelijke leven. De satan weet dit en zoals hij de aandacht van Eva wegtrok van de boom des levens (dat is voor gelovigen Christus in heerlijkheid) naar de boom van de kennis van goed en kwaad, zo is hij nog steeds bezig via dwaalleraars de aandacht te verleggen naar een 'andere Jezus', een 'andersoortig evangelie' en een 'andersoortige geest' (2 Korinthe 11:4) opdat de gelovigen niet 'in alle goed werk vrucht dragen' en tot oneer gaan leven van hun Heer.

Als u nu met Christus opgewekt bent, zoekt dan de dingen die boven zijn, waar Christus is, gezeten aan Gods rechterhand. Bedenkt de dingen die boven zijn, niet die op de aarde zijn. Want u bent gestorven en uw leven is met Christus verborgen in God.

Kolossenzen 3:1-3

Dirk-Jan Jansen

**Alle teksten zijn uit de Telosvertaling*



ENTHOUSIAST VERTELLEN

Gedachten over vertellen in de klas

Onderwijs en vertellingen, ze horen bij elkaar. Je kunt je toch niet voorstellen dat er geen verhalen meer worden verteld! Dat zou een enorme verarming zijn. Ik herinner me nog goed de sfeer die er in de klas hing als de juf of meester ging vertellen. Alleen dat al. Het heeft iets samenbindends als je met elkaar vol aandacht luistert en helemaal meegenomen wordt in het verhaal. Tegelijkertijd is de vertelling bij uitstek de gelegenheid om meer bij te brengen dan alleen een verhaal. Je kan natuurlijk gewoon een mededeling doen, wat feiten op een rij zetten die geleerd moeten worden. Maar als diezelfde feiten in verhaalvorm worden verteld, is de kans veel groter dat de boodschap overkomt. Een verhaal wordt vervolgens vaak doorverteld en dat draagt er eveneens toe bij dat het geleerde gemakkelijker wordt onthouden. Zo heb ik enkele gedachten opgeschreven over het vertellen van verhalen. Niet omdat ik van mening ben dat de lezers van Bijbel & Onderwijs, deskundigen op hun vakgebied, een lesje verhalen-vertellen nodig hebben. Maar omdat ik denk dat er wat aspecten zijn die we gemakkelijk over het hoofd zien.



Waarden

Dat vertellen meer kan zijn dan een mooi of spannend verhaal brengen, zal duidelijk zijn. Onderzoekster Lisa Moss-Phillips¹ schreef er over:

"De Joden zijn een volk van verhalenvertellers (...) Verhalen vertellen is een rijk onderdeel van onze Joodse traditie en blijft een voortdurende, effectieve manier om cultureel erfgoed over te dragen en waarden te delen."

Een filosoof, Alasdair MacIntyre, zei het zo:

"Ontneem kinderen verhalen en je laat ze zonder script achter."

Deze uitspraken doen me denken aan het Sjema, "[Hoor Israël](#)" (Deuteronomium 6:4-8). Daar zegt de Heere van de woorden die Hij gebiedt: "[en gij zult ze uw kinderen inscherpen ...](#)"

Verhalen en woorden, ze kunnen uiteraard niet zonder elkaar. Het vertellen van verhalen blijkt hét middel bij uitstek om kinderen de grote waarden van het leven mee te geven. Kijk, je kunt zeggen dat God wonderen kan doen in nood. Die boodschap krijgt al meer gewicht als je laat zien dat het woorden zijn die in de Bijbel staan en die daarom betrouwbaar zijn. Maar als je erbij vertelt dat er onlangs mensen in de schuilkamer zaten in Israël die Gods Naam aanriepen terwijl terroristen het huis door gingen, en dat die terroristen de deur van de veilige kamer niet hebben kunnen vinden, hoe goed ze ook zochten, dan is dat een bevestiging van de waarheid van Gods Woord. Dat maakt indruk. Dat wordt dan ook weer doorverteld.

Het doet me denken aan Jonathan Sacks, die zei: "De grote vragen - Wie zijn we? Waarom zijn we hier? Wat is onze taak? - kunnen het beste worden beantwoord door een verhaal te vertellen. (...) Dit is fundamenteel om te begrijpen waarom de Torah het soort boek is dat het is: geen theologische verhandeling of een metafysisch systeem, maar een reeks onderling verbonden verhalen die zich uitstrekken in de tijd, van de reis van Abraham en

Sarah uit Mesopotamië tot de omzwervingen van Mozes en de Israëlieten in de woestijn."

Bijbelvertellingen

Zo kom ik bij de Bijbelvertellingen, voor velen die in het onderwijs werken dagelijkse kost. Want zo mogen we het toch wel noemen? Onze Heere Jezus heeft het tenslotte gezegd: *"Er is geschreven, dat de mens bij brood alleen niet zal leven, maar bij alle woord Gods"* waarmee Hij verwijst naar Deuteronomium 8.

Ja, die Bijbelvertelling, dat is een verhaal apart. Drie dingen wil ik erover zeggen ter overweging. God heeft ons Zijn Woord gegeven in de vorm van verhalen, niet als dogmatiek of systematisch theologieboek. Dat heeft ons iets te zeggen en ik geloof dat de reden ervan is dat, zoals ik hiervoor al zei, de Boodschap door verhalen beter overkomt dan door mededelingen.



Het tweede is eigenlijk een vraag: in hoeverre staat het ons vrij om een Bijbelverhaal 'aan te kleden' met onze eigen invulling? Daarover zijn de meningen verdeeld. Het lijkt me duidelijk dat we ervoor moeten waken om elementen toe te voegen die geen recht doen aan het verhaal.

Ik denk aan het schilderij uit de zeventiende eeuw waar op de tafel van de Emmaüsgangers een doorgesneden gerezen brood ligt. In de week van Pesach was er echter uitsluitend ongezuurd brood in huis.

Een misinterpretatie is ook gemakkelijk gemaakt. Hoe vaak wordt Jesaja 64:6 niet gebruikt als metafoor voor het sterven van mensen. De woorden "en wij allen vallen af als een blad" enz., verwijzen echter naar hoofdstuk 1:30, waar de zonde van het volk wordt benoemd met als gevolg dat zij als een verdorde boom zullen worden; een tegenstelling met Psalm 1 die zegt dat de mens die in Gods weg gaat, zal zijn als een boom waarvan het blad niet afvalt.

Anders is het als het verhaal aanleiding geeft tot het vertellen van details die er niet staan maar die bijvoorbeeld uit de gesprekken kunnen worden opgemaakt. In 2 Koningen 4:1-7 wordt in weinig woorden verteld van de weduwe die een schuldeiser had en naar de profeet Elisa ging. Eigenlijk is het bijna alleen gesprek en worden er weinig feiten meegedeeld. Toch is er uit die conversatie

veel op te maken waardoor het als verhaal verteld kan worden. Neem alleen al het feit dat haar zonen lege vaten moesten verzamelen. Er wordt niet verteld dat ze dat gingen doen en hoe ze dat deden, maar uit het vervolg blijkt dat ze het wel gedaan hadden. Of de bijzonderheid dat de vrouw de deur moest sluiten, maar dat wij toch weten wat er achter die gesloten deur gebeurde.

Een derde aandachtspunt is het zien van de verhaallijnen in de Bijbel. Bijbelvertellingen zijn vaak 'losse' verhalen. Het is weliswaar logisch dat een vertelling over een afgebakend gedeelte gaat. Maar het kan bijzonder verrijkend zijn om de volgende vertelling er op te laten aansluiten. Een voorbeeld. In Numeri 22-24 gaat het over de Moabieten die Israël als bedreiging zagen. Hun koning Balak liet de profeet Bileam halen die Israël moest vervloeken, een list van de boze om Gods plannen te verijdelen. Dat liep echter uit op een ergernis voor Balak maar op een van de grote profetieën over Israël: "... Er zal een ster voortgaan uit Jakob ..." Bileam zegende Israël en vertrok. Plan van de boze mislukt, zou je denken. Maar dan volgt Numeri 25: "... en het volk begon te hoeren met de dochters van de Moabieten." Lukt het de boze niet langs de weg van vervloeking, dan wellicht door verleiding. Zo laat je zien dat er een macht aan het werk is die het op de ondergang van de mensen voorzien heeft; werkt het niet op de ene manier, dan wellicht op de andere.

Inspiratie ...

Daarbij is de vraag is telkens weer: waardoor of door wie laat je je inspireren? Mooi woord is dat: inblazen. Als er iets in je geblazen is, kun je het ook weer uitblazen. Zometeen meer daarover.

Laatst las ik een artikel over het schrijven van verhalen met behulp van AI (artificial intelligence). De schrijver beweerde dat het heel goed mogelijk is om jouw ideeën voor te leggen aan ChatGPT waarna je tekst krijgt aangereikt die je zelf vervolgens, al dan niet bewerkt, kunt gebruiken voor je verhaal. Hij gaf ook een voorbeeld van een verhaal dat hij op die manier had geschreven. Eerlijk



gezegd zat er reuk noch smaak aan. En zeg nu zelf, is er iets anders te verwachten als we onze inspiratie zoeken bij een systeem dat niet beziel is?

Dat doet me denken aan het volgende. Al wordt inmiddels veel geraadpleegd om antwoorden op vragen over ziekte en gezondheid te vinden. Nu kun je simpelweg tegen je leerlingen zeggen: "realiseer je wel dat het systeem niet volledig te vertrouwen is." Maar als je er een verhaaltje van maakt, zoals een joodse verteller deed, dan bereik je wellicht meer. Met een paar kleine aanpassingen zou je dat zo kunnen doen:

Karpel Lippe, een joods geleerde, was arts in Jassy, Roemenië. Hij was bekend om zijn grote medische deskundigheid. Op een dag kwam een van zijn patiënten bij hem op bezoek die hem blijmoedig vertelde dat hij vanaf heden geen gebruik meer behoefde te maken van zijn doktersadviezen. "Hoezo, vertel eens?", vroeg Lippe. De man zei: "Ik heb een boek ontdekt dat Boek der Ziekten heet. Mocht ik nog eens ziek worden, dan kan ik daarin opzoeken welke ziekte ik onder de leden heb en vervolgens voor mijn eigen behandeling zorgen." Waarop Lippe sprak: "Pas dan maar op dat je niet overlijdt aan een drukfout!"

De ironie in het antwoord van de dokter maakt dat het verhaal niet alleen leuk is om verder te vertellen, het bevat tevens een educatief aspect.

... en enthousiasme

Verhalen worden verteld met woorden. Trouwens niet alleen met woorden. Ik herinner me een leerkracht die zoveel dramatiek in zijn vertellingen bracht, dat het voor zijn leerlingen elke vrijdagmiddag weer een belevenis was, een spektakel zelfs. Met stemverheffing, gebaren en voorwerpen die door het lokaal vlogen, vertelde hij en het is niet ondenkbaar dat de essentie van zijn vertelling weleens schuilging achter zijn presentatie. Maar goed, bevlogen was hij zeker.

Dat brengt me tot het volgende, namelijk de levendigheid van een verhaal. Hoe wordt een verhaal tot een vertelling die als het ware leeft, die overkomt, die effect heeft? Opnieuw verwijs ik naar een Joodse bron. Martin Buber schrijft in zijn inleiding op Chassidische Vertellingen over enthousiasmerenden en geënthousiasmeerden. Hij doelde daarmee op het doorvertellen van iets



wat op je ingewerkt heeft, wat je geraakt heeft (en dat is wat aan Al ten enenmale ontbreekt). Enthousiasme reikt verder dan bevlogenheid. Meestal bedoelen we ermee dat iemand 'ergens' vol van is, maar de oorspronkelijke betekenis is rijker. Het wil zeggen dat iemand vol is van God, en – theos, en zo bedoelde Buber het ook. Als we nu al onze verhalen eens zo vertellen! Of het nu gaat over biologie, aardrijkskunde, geschiedenis, wiskunde, alles is gerelateerd aan Gods schepping en dus aan Zijn Woord. Ennatuurlijk ook de Bijbelvertelling of de dagopening. Als we spreken overeenkomstig Gods Woord, dan hebben we de verzekering dat er kracht van uitgaat, "**want het Woord Gods is levend en krachtig, ...**" (Hebreeën 4:12). Boven alles gaat het erom dat onze leerlingen Gods Woord horen én geloven. Daarom heeft God het zo gemaakt dat Zijn woorden als ze gehoord worden, kracht doen als je ze gelooft (Romeinen 10:17). Als je echt een identificatiefiguur voor je leerlingen wilt zijn, laat het dan zo zijn dat ze aan alles merken dat je enthousiast bent.

Hans van Buren sr.

Bronnen

¹ Geciteerd door Maya Y. Glasser in haar blog *The Importance of Storytelling*.



DE OFFERDIENST VERVULD IN CHRISTUS

Hoe werkte de offerdienst? Stierf de Heere Jezus ook voor opzettelijke zonde?

Inleiding

In deze maatschappij zijn we niet gewend om dieren te offeren. Wel voor consumptie, maar niet als geloofsdaad. In het grootste deel van de Bijbel lees je dat de offerdienst het belangrijkste was in het dagelijks leven van de mensen. Dat is voor ons soms moeilijk voor te stellen hoe dat precies ging. Al die wetten en regels in de eerste 5 boeken van Mozes kunnen duizelingwekkend zijn. Ik doe een poging om het helder voor ogen te krijgen. De verschillende offers zijn eigenlijk een portret van het ene offer dat de Heere Jezus bracht. Het geeft ons een volledig beeld van wat onze redding inhoudt. We zullen eerst kijken naar hoe de situatie vroeger was en daaropvolgend lees je hoe de Heere Jezus dit vervulde. Ook ontdekken we dat de offerdienst voor bepaalde zonden geen offer bood, maar dat hierop de doodstraf of verbanning volgde. Hoe zit het nu met deze zonden? Geeft Christus ook hierin hoop?

Het is goed om deze kennis te hebben om in de eerste plaats de Bijbel beter te begrijpen. In de tweede plaats geeft het een goede grond om twee grote stromingen in de christelijke wereld beter te kunnen plaatsen. Aan de ene kant bestaat er een beweging die Gods heiligheid benadrukt (en niet zozeer Zijn liefde of genade) en de weg zeer nauw maakt om tot God te komen. Dit komt tot uiting in bijvoorbeeld het idee dat God mensen verkiest en dat je als het ware hierop moet wachten, totdat God jouw leven 'goed genoeg vindt'. En aan de andere kant zien we een beweging die Gods liefde enorm benadrukt (en niet zozeer Zijn heiligheid of rechtvaardigheid), waardoor je bijna zonder beke-

ring tot God kan komen. De wereldgezindheid blijft vaak gewoon bestaan.

De offerdienst vóór de komst van de Messias

Toen de Heere Jezus nog niet gekomen was, eiste God van de zondigende mensen berouw, bekeering en een offer. In Leviticus 1 tot en met 5 kun je lezen over de offerdienst die God aan Mozes bekendmaakt. Het offeren was een opdracht van God zelf, zodat de mens omgang kon hebben met Hem. In Exodus 25:8 zegt de Heere dat het volk een Heiligdom voor Hem moet maken, zodat Hij in hun midden kan wonen. De Schepper wil dus contact met de, in zonde gevallen, mens. Hij gaf als het ware een richtlijn om Hem te kunnen dienen. De offerdienst bestond uit heel wat verschillende soorten offers. De meeste offers hadden het doel om verzoening met God teweeg te brengen. Dit kon zijn vanwege het overtreden van Gods Wet of wanneer je gezondigd had tegen iemand anders of je was onrein geworden en je wilde weer rein zijn. Maar ook kon je een offer brengen als dank. Deze rituelen wezen vooruit naar het offer dat de Here Jezus zou brengen: Zijn leven. We zetten de hoofdlijnen van de offerdienst op een rij.

Het brandoffer. (Leviticus 1)

Nog voordat de Tabernakeldienst bestond, werden al brandoffers gebracht. In Genesis 8:20 lezen we over Noach die de Heere een brandoffer bracht en dit gaf voor God een aangename geur. Ook bracht het verzoening teweeg na het enorme oordeel met de zondvloed: *"Ik zal de aarde voortaan niet meer vervloeken..."* Daarnaast lezen we over Abraham in Genesis 22 die Izak als brandoffer



moest brengen, maar waar God ingreep en Zelf voor het brandoffer zorgde. Een geweldige vooruitziende blik naar de Heere Jezus als brandoffer. Ook Jacob bracht brandoffers,

evenals Abel. Verderop in dit artikel lees je nog iets meer over het verschil tussen de offers van Kaïn en Abel. Een Israëliet ging naar de tabernakel (later de tempel) voor een brandoffer uit het besef dat hij een plaatsvervanger nodig had om met God te kunnen omgaan. Het verlangen van de Israëliet was om het contact tussen God en hem te herstellen nadat hij/zij gezondigd had, berouw had en zichzelf volledig toe wilde wijden aan Hem. De Israëliet nam een rund, schaap, geit of twee vogels mee (afhankelijk van hoe rijk hij was) en deze werden bij de priester gebracht. De Israëliet vertelde dan hardop welke zonde hij begaan had. Ook welke verkeerde gedachten hij had gehad. Daarna legde hij krachtig de handen op de kop en drukte als het ware zijn zondelast in het dier. Daarna werd het dier geslacht door middel van een snee in de halsslagader. Het bloed vloeide uit het dier en het stierf. De offeraar zag dit alles (aan) en werd zich ervan bewust dat dit het loon van de zonde was. Het dier werd volledig verbrand. Daarna kwam de dankbaarheid dat er verzoening was tussen God en de Israëliet. De huid van het geslachte dier was voor de priesters. Hij gebruikte dit als kleding: bedekking! Dit doet ook denken aan de bedekking van de dierenhuiden voor Adam en Eva nadat ze gezondigd hadden.

Dag en nacht bedekt door het bloed

Naast dat de Israëlieten zelf een brandoffer mochten brengen naar de tabernakel/tempel, werd er ook dagelijks een brandoffer gebracht door de priesters voor het volk als geheel. In de ochtend werd deze gebracht voor verzoening van mogelijke misstappen van de Israëlieten de nacht ervoor. En in de middag werd een brandoffer gebracht voor de zondige handelingen van overdag. Op deze manier werd de zonde constant bedekt met het bloed van een offerdier. In het boek Job lezen we iets vergelijkbaars. Job offert brandoffers voor zijn kinderen en bewerkte verzoening voor mogelijke misstappen (Job 1:5). Niets van het offerdier mocht gegeten worden. Het was voor God en het was voor Hem een liefelijke geur (Leviticus 1:9).

Het vuur van de dagelijkse brandoffers moest altijd blijven branden. Ook in de nacht. Het is een hoopvol beeld voor een Israëliet dat zij het vuur op het altaar zagen branden vanaf het tentenkamp, wetend dat er altijd een bedekking was voor hun zondige staat. Het vuur dat God Zelf heeft aangestoken (Leviticus 9:24).

De Heere Jezus als vervulling van het brandoffer

Het brandoffer was dus een aangename geur voor God. In het Nieuwe Testament lezen we verschillende verwijzingen naar het offer van de Heere Jezus als een welriekende reuk voor God. Zoals in Efeze 5:2 waar het volgende staat: "En wandelt in de liefde, gelijkertijds ook Christus ons liefgehad heeft en Zichzelf voor ons heeft overgegeven tot een offerande en een slachtoffer, Gode tot een welriekende reuk." De vervulling van de Heere Jezus als perfect offer wordt ook beschreven in Psalm 40. David die de Psalm schreef, heeft kennelijk door God inzicht gekregen in Zijn toekomstige reddingsplan. Hij wist dat de Plaatsvervanger zou komen! "Gij hebt geen lust gehad aan slachtoffer en spijsoffer, Gij hebt Mij de oren doorboord; brandoffer en zondoffer hebt Gij niet geëist. Toen zeide Ik: Zie, Ik kom; in de rol des boeks is van Mij geschreven. Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden Mijns ingewands." Ook de brief aan de Hebreeënen haalt deze Psalm 40 aan. Lees maar eens in hoofdstuk 10:4-12. God verlangde uiteindelijk niet naar dierlijke 'brandoffers en spijsoffers', maar naar de volmaakte gehoorzaamheid die de Heere Jezus door Zijn hele leven en sterven liet zien. Want de offers moesten telkens opnieuw gebracht worden, maar Zijn eenmalige offer vervult alle eerdere.



Zond- en schuldoffer (Leviticus 4 en 5)

We springen van het eerste hoofdstuk van Leviticus nu naar hoofdstuk 4 en 5. Dat is omdat het zond- en schuldoffer eigenlijk goed passen bij het brandoffer dat hierboven beschreven staat.

Daarna zal ik Leviticus 2 en 3 verder behandelen. Het zondoffer en het schuldoffer zijn twee verschillende offers en ze belichten twee kanten van de zonde. Eigenlijk zijn ze een aanvulling op het brandoffer, maar dan gericht op een specifieke zonde. Wie een zondoffer bracht had niet opzettelijk gezondigd, maar had wel een gebod van de Heere overtreden. Een voorbeeld van een onopzettelijke zonde was het onbedachtzaam onkruid uit je land trekken op de Sabbath. Dit viel onder werken en werken op de Sabbath was verboden. Je deed het door onwetendheid of een vergissing. Het offer moest een perfect jonge stier zijn. Ook hier legde de zondaar de handen krachtig op de kop van het dier. Daarna was hij getuige van de slachting en kwam er verzoening. Het vlees van het offerdier was heilig. Zo kostbaar was het dus voor de Heere God! Het moest op een heilige plek gegeten worden door de priester die de verzoening deed.

Het schuldoffer was meer gericht op de schuld die door de zonde werd veroorzaakt, wanneer je iemand had benadeeld, bedrogen, gestolen of iets had kapot gemaakt. Het horen van een vervloeking zorgde er ook voor dat er ongerechtigheid op je kwam. En wanneer je de instellingen van de Heere God Zelf niet had nageleefd, zoals het achterhouden van tienden was je schuldig. Deze schuld moest worden afgelost door het offerdier dat in jouw plaats stierf, maar je moest ook een boete van 20% betalen van de waarde van het gestolen goed en in sommige gevallen ook zilverstukken. En heel belangrijk was dat je de zonde beleed en je schuld aan wie je iets schuldig was dezelfde dag nog afloste. Daarna pas was de relatie met God én met je naaste hersteld. Het schuldoffer laat zien dat vergeving van zonden niet losstaat van het herstellen van de aangerichte schade. Andere voorbeelden waarvoor je een schuldoffer bracht is het aanraken van iets onreins zoals een dood of onrein dier, of menselijke onreinheid waardoor je zelf ook onrein was geworden. Onnadenkend of onbezonnen zweren dat men iets zou doen, en later beseffen dat dit verkeerd was wordt ook genoemd als reden tot schuldoffer.

De Heere Jezus als zond- en schuldoffer

De Heere Jezus werd voor ons het zondoffer. In 2 Korinthe 5:21 vertelt dat God zelf Zijn Zoon tot zonde gemaakt heeft, terwijl hij geen zonde kende. En in Hem worden wij gerechtvaardigd. Zoals het offerdier tot zonde werd gemaakt voor de schuldige Israëliet. En de schuld die bij sommige zonden nog betaald moesten worden met 20% werd vervuld in de ziel van de Heere Jezus die de pro-

feet Jesaja als volgt beschrijft: *“...als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien...”* (Jesaja 53:10) De Heere Jezus zegt van Zichzelf in Johannes 6 *“Want Mijn vlees is het ware voedsel...”*. Dit is een vooruitwijzing naar hoe wij als Nieuw Testamentische priesters ons geestelijk mogen voeden met het Lichaam van Christus, net zoals de Oud Testamentische priesters het vlees van de zond- en schuldoffers aten.

Stierf de Heere Jezus dan ook voor opzettelijke zonden?

De wet bood in principe geen offer voor moedwillige overtredingen zoals moord, overspel, seksuele zonden, godslastering, of afgoderij. De straf was vaak de doodstraf of verbanning, omdat de zondaar God en Zijn verbond opzettelijk verwierp. Als we dit zouden toepassen op ons eigen leven of onze huidige maatschappij dan kom je tot de heftige conclusie dat velen de doodstraf zouden hebben gekregen of verbannen zouden zijn van Gods volk. Daarom is de vraag of de Heere Jezus dan ook voor onze opzettelijke zonden is gestorven. De Heere Jezus kreeg de doodstraf: de kruisiging. We vinden dit terug in het Oude Testament in Deuteronomium 21:22-23. Daar staat beschreven dat iemand die ter dood veroordeeld was en aan een paal gehangen werd voor God vervloekt was. In Galaten 3:12,13 wordt ook naar dit gedeelte verwezen. *“Vervloekt is een iegelijk die aan het hout hangt”*. Hij is dus werkelijk een vloek geworden en heeft de doodstraf gekregen die de mens moest krijgen. En het behaagde de Heere om Hem te verbrijzelen staat er in Jesaja 53:10. Dit samenwerken tussen de Vader en de Zoon toont een enorme liefde naar zondige mensen.

Enkele zonden waarop de doodstraf/verbanning stond.

- eten van bloed (want dit was alleen voor verzoening)
- eten van de resten van offers na toegestane tijd
- eten van het vet (was alleen voor God)
- je niet laten besnijden als man (ingaan tegen Gods verbondsteken)
- werken op de Sabbath (dit was ook een verbondsteken)
- hekserij en waarzeggerij
- zonden met betrekking tot seksuele relaties met familieleden of ongeoorloofde partners
- offeren aan afgoden
- het offeren van je kind
- iemand opzettelijk doden

Zo staat er in Johannes 3:16:

“Want, zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.”

En in 1 Johannes 1:7 lees je een hoopvolle tekst: *“Zijn bloed reinigt ons van ALLE zonden,”* dus ook van de opzettelijke. Dit betekent niet dat we lichtzinnig om kunnen gaan met een vleselijke wandel. Het ontdekken van de offerdienst en de vervulling van de Heere Jezus hiervan, geeft je diep ontzag en eerbied voor Hem. Wanneer een christen nu een opzettelijke zonde begaat, is er de Heilige Geest die overtuigt van zonde (Johannes 16:8). De gelovige belijdt zijn zonde in oprecht berouw en 1 Johannes 1:9 verzekert ons:

“Als wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid.”

Toch zien we in de Bijbel dat er in sommige gevallen geen doodstraf wordt voltrokken. Een voorbeeld hiervan is David die zowel overspel pleegde als verantwoordelijkheid droeg voor de dood van Uria. David beging opzettelijke zonden waarvoor de wet de doodstraf eiste. Hij ontvangt genade van de Heere God, nadat Hij zijn berouw zag. Je leest hierover in zijn Psalm 51:18-19:

“Want U verlangt geen slachtoffer, anders zou ik het geven; in brandoffers scheidt U geen behagen. De offers voor God zijn een gebroken geest; een gebroken en verslagen hart zult U, o God, niet verachten.”

Dat de Heere God soms ook vergeving schonk, stond boven de wet en de offers. Je kunt je steeds meer voorstellen hoe druk de Israëlieten het hadden met het offeren en hoe waakzaam ze zullen zijn geweest om niet te zondigen. Zouden de mensen bepaalde zonden ook minder makkelijk toe hebben gelaten, omdat ze in de meeste gevallen direct de gevolgen van de dood onder ogen moesten komen? Misschien dat het voor een enkeling wel zo werkte. Maar helaas laat de Bijbelse geschiedenis zien dat het volk in zijn geheel uiteindelijk toch weer in ongehoorzaamheid viel en ontrouw werd. Dit maakte Gods hart zeer verdrietig (lees maar eens het boek Hosea).

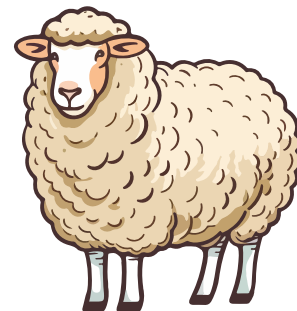
Het spijsoffer (Leviticus 2)

We gaan verder met het spijsoffer: Dit offer was een **vrijwillig** offer van de opbrengst van het land. Het werd gebracht als een uiting van dankbaarheid voor het voedsel dat God gegeven had. De Israëliet bracht meel, olie en wierook. Soms werd

het in koeken gebakken of werd er een brood van gemaakt. Dit bracht hij naar de priester en de priester keurde het offer. Er mocht bijvoorbeeld beslist geen gist in zitten. Gist zorgt voor bederven en dit symboliseert de zonde die van binnen uit alles bederft. De priesters namen een handvol van het meel en dit werd geofferd, de rest van het aangeleverde meel, mocht de priester gebruiken om van te eten. Bij ieder offer moest zout worden toegevoegd. Dit stond voor het verbond met God. (Leviticus 2:13)

De vervulling van het spijsoffer door de Heere Jezus

Als wij nú een spijsoffer aan God zouden brengen, dan danken we God als het ware voor het Levende Brood dat we van Hem ontvangen hebben. Het Levende Brood biedt zich aan de Vader aan en is volkomen goedgekeurd. De Heere Jezus is ons voedsel en we zijn afhankelijk van dit Brood voor ons geestelijk leven. De Heere Jezus was Brood zonder gist, zonder zonden. Elke ochtend en avond werd naast het dagelijkse brandoffer een spijsoffer gebracht als een constante uiting van aanbidding en toewijding aan God. Zo mogen wij Hem ook dagelijks danken voor dit geestelijke voedsel. Het zout dat werd toegevoegd aan het offer mogen we nu zien als de reinigende werking van Gods Heilige Geest in ons. In Markus 9:49 wordt dit krachtig aangehaald. *“Want een ieder zal met vuur gezouten worden en iedere offerande zal met zout gezouten worden.”*



Dank/vredeoffer (Leviticus 3)

Het dank- of vredeoffer was een vreugdevol offer. Dit is namelijk het enige offer waarbij de Israëliet mee mocht eten van zijn eigen offer in een feestelijke setting. Er moest een rund, schaap of geit worden geslacht, zonder enig gebrek. Het bloed van het rund moest worden besprenkeld rondom op het altaar.

Het vet en de nieren worden aan God geofferd. Het vet werd gezien als het beste deel. Het is Zijn voedsel, zo staat er in Leviticus 21:6. De rechterschouder en de borst gingen naar de priesters en de rest van het vlees ging naar de offeraar zelf. Dit was dan ook een hele bijzondere aangelegenheid

en werd gezien als een eerbiedige, maar feestelijke maaltijd met de Heere God. Het dankoffer werd gebracht vanwege diepe dankbaarheid na bijvoorbeeld een wonderlijke verlossing of omdat je zo dankbaar was voor de verzoening nadat je was afgedwaald. Er was vrede tussen God en de mens: een shalom offer. Zo'n feestelijke maaltijd mocht gehouden worden dicht bij de tabernakel, dus dicht bij de Heere God. De offeraar nodigde familie uit en de armen mochten ook mee eten. Het vlees van het dankoffer moest op dezelfde dag dat het geofferd was worden gegeten. Niets mocht overblijven tot de volgende morgen, anders moest het verbrand worden. Een mooi voorbeeld van zo'n vreugdevolle gemeenschapelijke maaltijd vinden we in 2 Samuel 6:17-19. Toen koning David de Ark van het Verbond naar Jeruzalem bracht, heerste er grote blijdschap en dankbaarheid. ***“Daarna bracht David brandoffers en vredeoffers voor het aangezicht van de HEER.”*** Vervolgens zegende hij het volk en deelde hij aan allemaal brood, vlees en rozijnenkoeken uit. Het hele volk mocht in dit geval dus meevieren met de dankbaarheid.

Verschil tussen het offer van Kaïn en Abel

Aan de hand van dit artikel wordt wellicht ook duidelijk waarom met een spijsoffer alleen het niet mogelijk is om tot God te komen. Om God te naderen is eerst de bedekking van het bloed nodig. Het eerste brandoffer dat gebracht werd dat de Bijbel vermeldt, was dat van Abel. Er staat dat Kaïn offerde van de vruchten van het land en dat Abel OOK de eerstgeborenen van zijn schapen en hun vet aan God gaf. En de Heere zag zijn offer aan. Het brandoffer (het bloed van een dier) was noodzakelijk, omdat deze bedekking gaf voor de zondige staat. Wij kunnen niets aan God geven, ook geen spijsoffer, zonder eerst de bedekking van het bloed. In de praktijk van dit leven betekent het dat we niets van ons aan God kunnen geven, zonder bedekt te zijn met Christus. We komen tot de Vader door de Heere Jezus. Kaïn kwam tot God zonder bedekking van het bloed. Abel kwam met zijn dankzegging bij God, maar ook met de bedekking.

De Heere Jezus als vervulling van het Vredeoffer

Een feestmaaltijd houden met de Heere God doet denken aan Openbaring 19. Hierin krijgen we een blik in de toekomst waarin de ultieme feestmaaltijd worden beschreven: de Bruiloft van het Lam.



“Zalig zijn zij die geroepen zijn tot het avondmaal van de bruiloft van het Lam.”

(Openbaring 19:9)

Het Bruiloftsmaal van het Lam is de ultieme vervulling van vrede die de Heere Jezus bewerkt heeft met Zijn dood en opstanding. De genodigden zijn degenen die door het bloed van het Lam in vrede met God leven. De feestmaaltijd is een eeuwige maaltijd van gemeenschap tussen de Bruidegom en de Bruid. Er is geen noodzaak meer voor een verzoenend offer, omdat het Lam Zichzelf al geofferd heeft. Alles is volbracht. Het is het moment waarop de dood en alle zonden voorbij zijn en de schepping hersteld zal zijn.

Wat een geweldige vooruitblik geven de offers en het offersysteem ons op Gods verzoening tussen mens en Hem door het offer van Zijn Zoon, Jezus Christus! Het leert ons de ernst van de zonde te begrijpen en dat verzoening niet iets vanzelfsprekends is. En tegelijkertijd zien we de enorme liefde van de Schepper voor de gevallen mens. Dit kan je niet los zien van elkaar.

Openbaring 1:6 of 1 Petrus 1:19

Elisabeth Stam-Stegeman

Dankbaar zijn wij als bestuur voor alle giften die we ook dit jaar hebben mogen ontvangen. Het is een enorme bemoediging dat wij door velen worden gesteund om dit werk te kunnen doen.



Een bemoediging voor alle “Schaapshonden”

door Dick Leppy

Schaapshonden helpen bij het identificeren van de wolven en voorkomen zo dat de wolven (vaak gekleed in schaapskleren) de schapen pijn doen. Schaapshonden begrijpen dat de waarheid krachtig, soms pijnlijk en zelfs impopulair is. Waarheid is echter noodzakelijk... en het bevrijdt de Christen. Schapen die de schaareshond “tolereren” leren te waarderen dat ze de wolven weghouden.

Sommige herders kunnen het verschil tussen een schaareshond en een wolf niet zien en jagen de hond weg. Het verlies voor de herder en de kudde kan tragisch zijn. Andere herders denken dat ze zelf alles wel aankunnen. Ondanks hun drukke schema's en werkdruk zijn ze vaak te trots om assistenten te accepteren. Deze houding kan rampzalig zijn. Elke herder heeft een schaareshond nodig. Mozes had helpers nodig, en God stuurde ze. Eén van zijn grootste helpers was Caleb - wiens naam in het Hebreeuws veelbetekenend “hond” betekent (Het kan ook toegewijd, trouw, van ganse harte, moedig of dapper betekenen).

We zijn ons ervan bewust dat wolven en schaareshonden veel op elkaar kunnen lijken en dat herders/predikanten voorzichtig te werk moeten gaan, maar we weten ook dat het geestelijke zelfmoord kan zijn als een predikant doet alsof hij Gods enige geschenk aan de kerk is. Als de kerk geen schaareshonden heeft, duidt dit op het onvermogen van de predikant om de ontwikkeling van geestelijke gaven in zijn kudde te erkennen en aan te moedigen. Veel kerken sterven letterlijk en/of worden het slachtoffer van valse leringen, omdat predikanten hun Calebs niet accepteren en begeleiden. Preekstoelprediking vervult deze rol doorgaans niet. Goed herder-zijn vereist de erkenning van geestelijke gaven binnen ZIJN kerk, het aanmoedigen ervan en het helpen ontwikkelen van de gaven voor het lichaam. Het bewijs dat een kerk een waar bijbels organisme is want “aan Hem ontleent het gehele lichaam als een welsluitend geheel” Efeziërs 4:16a, waarbij verschillende delen in harmonie samenwerken. Paulus had Timotheüs, Barnabas en Silas en andere schaareshonden en helpers. Paulus legde het uit als: “bijeengehou-

den door de dienst van al zijn geledingen naar de kracht, die elk lid op zijn wijze oefent, deze groei des lichaams, om zichzelf op te bouwen in de liefde.” (v. 16b).

Een gezonde kerk is een kerk waar ook de geestelijke gave van onderscheid wordt toegepast. Helaas is er een groeiend gebrek aan onderscheidingsvermogen binnen evangelische kerken en hun leiderschap. En dat terwijl we juist in een tijd leven waarin de verleiding steeds groter wordt. “En dan zullen velen beledigd worden, elkaar verraden en elkaar haten. En vele valse profeten zullen opstaan en velen misleiden.” (Matt 24:10-11).

Eén van de essentiële kwaliteiten van echte leiders is dat ze hun eigen beperkingen erkennen en dat gebrek aanvullen door anderen in te schakelen. Paulus zou zeggen - als een ander lichaamsdeel.

Als wat ik zeg enigszins intolerant klinkt, is dat omdat we treuren om gemeenten die in gevaar worden gebracht door de ketterij en afvalligheid die de afgelopen jaren in het evangelicalisme is terechtgekomen. Tegenwoordig verergert de groei van oecumenische onwaarheden exponentieel, terwijl de kansels zwijgen! (Is dit de kerk van Laodicea?)

Het ergste van dit alles is dat individuele kerken en confessionele conferenties hun eigen aanhangers in gevaar brengen door deze valse profeten op hun preekstoelen en op hun podia te plaatsen en te onderschrijven. Er is een groeiende behoefte aan schaareshonden die de door God gegeven gave en toewijding hebben voor bijbels onderscheidingsvermogen.

We zeggen niet dat schaareshonden perfect zullen functioneren... we zijn allemaal onvolmaakte vaten. Wat we zeggen is dat we het veel beter kunnen doen; God heeft ons geboden het veel beter te doen; en in feite belooft Zijn Woord de verscheidenheid aan geestelijke gaven om het veel beter te doen. Dit zijn geen zelfbenoemde gaven. Het is onze verantwoordelijkheid om de Gever en Verdelers van deze geschenken te zoeken “die aan ieder afzonderlijk geeft zoals Hij wil.” (1 Korintiërs 12:11).

*Dit artikel is geschreven voor **LighthouseTrails** en is ingekort en vertaald uit het Engels. Het origineel is te vinden op de volgende site: www.lighthouse-trails-research.com/blog/guest-commentary-behalf-sheepdogs-everywhere*



BIJBEL IN DE BASIS – SURINAME

Godsdienstmethode voor het onderwijs

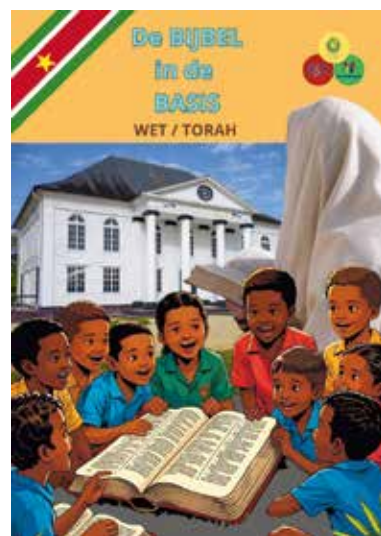
ACHTERGROND PROJECT

Bijbel in de Basis is een godsdienstmethode voor het Voortgezet Onderwijs. Het is een methode waar leerlingen in vier leerjaren systematisch door de Bijbel heengaan. Hierbij leren ze niet alleen de verhalen, maar leren ze ook hun Bijbel te gebruiken, te lezen en vooral te begrijpen. Door de bijbehorende opdrachten wordt de Bijbel ook naar de dagelijkse praktijk gebracht. Ook worden ze uitgedaagd om een mening te vormen over hun geloof.

METHODE Aangepast aan Cultuur Suriname

Deze van oorsprong Nederlandse methode, wordt nu aangepast en ingevoerd in Suriname. Zie hierboven een foto van het materiaal voor de docenten voor leerjaar 1: Wet/Torah.

De EBG (Evangelische Broeder Gemeente) in Suriname heeft al heel lang een belangrijke taak in het christelijk onderwijs en de verspreiding van het evangelie in Suriname. Er was echter een gebrek aan een godsdienstmethode voor het Voortgezet Onderwijs. De methode *Bijbel in de Basis* hebben wij in de afgelopen twee jaar aangepast aan de situatie van Suriname: het surinamiseren. We zijn begonnen met het eerste van de vier delen. Voor de leerlingen hebben wij, in samenwerking met een aantal docenten in Suriname, de werkboeken aangepast aan hun cultuur. Voor de docenten hebben wij de handleiding herzien. Nu deze boeken gereed zijn, is het tijd om te starten met het trainen van de docenten om deze methode in te voeren in het onderwijs.



Tijdens onze trainingen merken we dat de onderwijzers bijzonder enthousiast zijn over deze methode. De laatste tijd moesten ze vaak zelf invulling geven aan hun godsdienstlessen en was er geen duidelijke lijn in de lessen. *Bijbel in de Basis* biedt juist deze lijn.



TRAINING

Bijbel in de Basis is een bijbelgetrouwe en Bijbel-centrische methode. Tijdens de training merkte een docent op dat de boeken ook de leraren zelf aanzetten tot meer bijbellezen. De honger naar kennis van God kan ook alleen wordt gestild door Zijn Woord! We zijn dankbaar dat we docenten ook op deze manier hebben kunnen toerusten.

In gesprekken met leiders in Suriname blijkt ook dat andere scholen een nood hebben voor goed godsdienstonderwijs. Tijdens ons bezoek in Suriname hebben we dan ook al enkele oriënterende gesprekken gevoerd hierover en hopen hier nog verder vervolg aan te kunnen geven in de toekomst.

LESMATERIAAL

De werkboeken (2000 stuks) voor de leerlingen zijn in september verscheept naar Suriname.



Bij aankomst van de container in Suriname konden de dozen door medewerkers van EBG worden opgehaald. Het was fijn om daar ook persoonlijk bij te kunnen zijn. Vanuit het magazijn van de scholen worden deze boeken gedistribueerd onder de scholen en kunnen de docenten werkelijk beginnen met de lessen.



BIJBELS

Een essentieel onderdeel van de godsdienstmethode is het leren lezen in de Bijbel. Maar niet iedereen heeft een Bijbel in Suriname, en ook de scholen hebben niet voor iedere leerling een Bijbel beschikbaar.

Dankzij een aantal specifieke giften van de Hersteld Hervormde Kerk voor nieuwe Bijbels voor de leerlingen van de scholen van de EBG, hebben wij totaal 270 nieuwe Bijbels kunnen aanschaffen bij het Surinaams Bijbel Genootschap. Dit betekent dat elke school de beschikking heeft over een zgn. loopstapel Bijbels die gebruikt kunnen worden tijdens de lessen. Hierdoor kan elke leerling tijdens de godsdienstles de opdrachten uitvoeren met gebruik van een Bijbel.

OVERDRACHT

De officiële overdracht van het eerste deel van *Bijbel in de Basis* vond plaats in november 2025 in Paramaribo. De boeken werden aange-



boden aan de voorzitter van het bestuur Carl Breeveld en aan Sandra Panka-Bijlhout, de directeur van Stichting Onderwijs der EBGs (Evangelische Broeder Gemeente Scholen).

Wij zijn erg bemoedigd door de ontvangst en enthousiasme over deze methode. De docenten wilden liefst zo snel mogelijk beginnen met deze lessen! Door een subsidie is het nu mogelijk om de werkboeken aan te passen en te verspreiden in Suriname. Toch blijft het een gebedspunt dat er voldoende fondsen beschikbaar blijven voor de continuïteit van het gebruik van deze methode. Zo zijn de werkboeken voor de leerlingen nu voor éénmalig gebruik omdat ze erin mogen schrijven en daardoor aan het eind van het leerjaar en boek mee naar huis kunnen nemen. Maar ondanks het feit dat we de kosten voor deze werkboeken zo laag mogelijk hebben gehouden, blijft de financiering hiervoor altijd een aandachtspunt.



COLOFON

B&O Publicatie

Uitgave: Stichting Bijbel & Onderwijs
Kwartaal 4, december 2025

Periodiek voor donateurs van stichting
Bijbel & Onderwijs. ISSN 3051- 4193

Bestuur

mevr. M. Fast
mevr. drs. I. Matzken MA, ing.
J.D. Prinsen Geerlings, L. Snijder

Redactie

Bestuur

Aan dit nummer werkten mee

Hans van Buren sr., M. Fast, D.J. Jansen,
I. Matzken, Lub Snijder, Elisabeth Stam-Stegeman

Redactie- en correspondentieadres

Glorie van Hollandgaarde 6
3824 ZM Amersfoort
Tel. 06 1690 3431
E-mail: info@bijbelenonderwijs.nl
secretaris@bijbelenonderwijs.nl
Website: www.bijbelenonderwijs.nl

Overname van artikelen is alleen toegestaan met schriftelijke toestemming van de redactie.

Testament

Wilt u onze stichting testamentair gedenken? De ten naamstelling dient te luiden: stichting Bijbel & Onderwijs te Amersfoort. De stichting bezit rechtsgeldigheid en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel, dossiernummer 40507771

IBANnr.NL67INGB0000824575
BIC nr. INGBNL2A



Vormgeving en drukwerk:
WoodyDesign, Veenendaal